

Toplum ve Hekim Yayın Kurulu'ndan

Eski Farsça ve eski Arapça iki kelimededen de yararlanıp yazdığımızda "insanlığın pür meali"nin, Türkçe kelimelerle yazmaya çalışırsak da "insani insan yapan, insanın doğasını oluşturan niteliklerin tümünün sonucu"nun ya da komünist Nazım'ın "büyük insanlık"ının bugün ne durumda olduğunu sormanın zamanı geldi de geçiyor bile.

Dünya tarihinin son birkaç yüzyılının en büyük doğa felaketi geçen aylarda, Güney Asya'da gerçekleşti. Olayın yaşandığı bölge uluslararası sermayenin yatırımları olan ve dış turizmi hedefleyen otellerin, tatil köylerinin bulunduğu bir coğrafyaydı. Bu tesislerin, yörenin ekolojik özellikleri dikkate alınmadan, sahilin, tropikal ormanların yok edilmesi pahasına yalnızca para kazanmak için, kar için yapıldığı biliniyordu.

Bölgede olay sırasında bulunanların önemli kısmı da başka ülkelerden gelmiş turistlerdi, kendi topraklarında olanlar ise gelenlerden çok farklıydılar ve tatilcilere hizmet etmekle, eğlenmekle "yükümlü"ydüler.

Bu yaşantı "insanlığın" gözleri önünde yıllardır sürerken bir gün okyanus altındaki büyük bir depremin ardından oluşan dev dalgalar kimi yerlerde bir saati de aşan sürelerden sonra çoğu ada, bu kara parçalarına ulaştı. Yer sarsıntısından sonraki 2-3 saat içinde ikiyüzlüden fazla insan hayatını kaybetti. Haberdar olduğumuzda yüreğimiz yandı. Yüzbinleri aşan ölümler, yetimler, tarumar olmuş evler, yerleşim yerleri gazete ve ekranlarda günlerce yer aldı.

Ama sormadan edemedik. Uzayda o kadar uydusu olan, dağ başındaki kurdun, kuşun bile her hareketini izleyebilen teknolojiye sahip olduğunu söyleyip, "insanlığa" gözdağı veren merkez kapitalist ülkelerin yöneticileri ve "bilim insanları" olaydan daha dev dalgalar oluşmadan, sahile vurmadan haberdar oldukları halde bu bilgiyi zamanında paylaşmadılar. Neden? Paylaşmaları için para mı ödenmesi, bilginin satın alınması mı gerekiyordu?

Dev dalgalar, doğal yapı bozulduğu için kıyıda çok içerdeki yerleşim yerlerine dahi ulaştı. Hatta, tropikal ormanların derinliklerindeki "çağdaş ilkel kabileleri" bile vurdu. Onlar da o toprakların diğer insanları gibi başlarının çaresine bakmak zorunda kalırken, hemen hepsi Kuzey Avrupalı turistler korku ve panik halinde bölgeyi terk etmeye çalıştılar. Ancak "çoğu beraberinde getirdiği tatil kıyafetlerini de bavullarında geri götürme çabası içinde" bırakmak, geride kalanlarla hiç değilse gıysilerini paylaşabilmek dahi "akıllarına gelmeden".

Bir grup da felaketten kısa bir süre sonra, henüz cesetlerin önemli bir kısmı toplanamamışken, cesetlerin yüzdüğü sulara tatile gittiler. Cesetlerin arasında yüzüp, eğlenmek, tatil yapmak için. Bunlara ek olarak felaketin büyüklüğünü yüzbinlerce insanın ölümü yerine borsalara etkisiyle değerlendirenleri/ölçenleri de unutmamak gerekir.

Son olarak da, kendi ülkesinde (Hakkari'de) aynı tarihlerde yaşanan depremi, yardıma muhtaç insanları yok sayıp kendi yurttaşıyla, kardeşiyle de ilgilenmek yerine, yok sayarak, dünya felaketi için açılan yardım kampanyalarını ve bölgeyi ziyareti tercih edenleri sormak/sorgulamak gerekiyor...

Tsunami felaketinin, öncesi ve sonrasıyla sordurduklarının kısa yanıtları bile, insanlığın halinin kötülüğünü turnusol kağıdı gibi ortaya koyuyor. Ancak bunu görmek, tanımlamak yeterli değil. Paranın, patronların, ABD'nin, AB'nin esaretinde yaşamamak için bu gidişata "dur" dememizin zamanı geldi de geçiyor bile. "Her şeyin büyük insanlık için olduğu, başka bir dünya mümkün" demenin ve gereğini yapabilmenin vakti geçmeden, her yerde Felluce'deki, SEKA'daki, TEKEL'deki direniş ateşini var etmek, büyütme gerekiyor. Biz "parasız sağlık için nüfus cüzdanının yeterli olacağı" bir Türkiye için yılmadan devam edelim. "...Büyük insanlığın toprağında gölge yok/...ama umudu var büyük insanlığın/ umutsuz yaşamıyor. Nazım Hikmet, 7 Ekim1958, Taşkent."

Gecikmeli olan bu sayımızda önceki sayıda sizlerle paylaştığımız ilaç dosyamızın devamı olan çalışmaları sizlere getirdik. Böylece sağlık sektöründe ilaç başlığında hem dünyada hem de Türkiye'de yaşananları görünenden öteye gerçekliğiyle sizlere toplumcu bir yaklaşımla sunma çabamızı paylaşmış olduk. Değerlendirmelerinizi, eksik kalan başlıkları tamamlamanızı istiyoruz. Dosya yazılarımızın ardından sosyal politika başlığında 3 yazımız var. Danışma Kurulu üyemiz de olan Cem Somel'in İstanbul Tabip Odası tarafından düzenlenmiş olan bir sempozyumdaki konuşma metni neoliberal politikaların Türkiye ve dünyadaki yansımalarını politik ekonomi cephesinden bizlere sunuyor. İhsan Çaralan ise, hükümetin emek güçlerini sindirmek adına girişimlerini deşifre etmeye çalıştı. Eriş Bilaloğlu arkadaşımız da kendine özgün diliyle AKP hükümetinin TTB'ye saldırısı ve buna karşı koyabilmenin siyasal alanda özne olmaktan geçen yolunu "Yasaların Anlamı" başlıklı yazısında bizlerle paylaşıyor.

Gelecek sayımızın dosya konusu küreselleşen devlet ve sağlık. Yazılarımız hazır, kaybettiğimiz süreyi telafi edebilmeyi hedefliyoruz. 2005 yılı için aboneliklerinizi yenilemenizi, ürettiklerimizi paylaşmayı da becerebildiğimizi göstermesi yönüyle önemsedığımızı iletmek istiyoruz.

Sevgi, dostluk ve umutla...